

Sygn. akt I CKN 753/98

W Y R O K
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Dnia 6 czerwca 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Tadeusz Wiśniewski
Sędziowie: SN - Krzysztof Kołakowski (spraw.)
SN - Iwona Koper
Protokolant: Anna Matura

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2000 r.
na rozprawie sprawy
z powództwa małoletniego D. T.
reprezentowanego przez matkę X. T. oraz X. T.
przeciwko S. R.
o ustalenie ojcostwa i roszczenie majątkowe z nim związane
na skutek kasacji pozwanego
od wyroku Sądu Wojewódzkiego w P.
z dnia 11 lutego 1998 r., sygn. akt I Ca [...]

**oddala kasację i zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy w P.)
na rzecz adw. J. Z. z kancelarii Adwokackiej w P. kwotę zł 200,-
(dwieście) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej
pozwanemu z urzędu.**

U Z A S A D N I E N I E

Zaskarżonym wyrokiem oddalona została apelacja pozwanego od wyroku ustalającego jego ojcostwo. Sąd Wojewódzki uznał, że „Sąd Rejonowy przeprowadził dowody zaoferowane przez strony (art. 232 kpc) i dokonał ich wszechstronnej i logicznej oceny z uwzględnieniem wskazań zawartych w art. 233 § 1 kpc. Apelujący, zarzucając stronniczość Sądowi podnosi jedynie, iż nie dano wiary jego twierdzeniom.”

Kasacja wniesiona w imieniu pozwanego oparta została na podstawie naruszenia przepisów postępowania, „to jest art. 233 § 1 i 2 kpc (art. 393¹ pkt 2 Kpc), w następstwie którego doszło do negatywnego dla pozwanego rozstrzygnięcia sprawy”. Na tej podstawie wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku oraz „poprzedzającego” go wyroku Sądu Rejonowego i oddalenie powództwa.

Sąd Najwyższy oddalił tę kasację, gdyż nie jest ona oparta na „usprawiedliwionej” podstawie (art. 393¹² kpc).

Zawarty w kasacji wniosek o wydanie orzeczenia co do istoty sprawy pozostaje w oczywistej sprzeczności z powołaną podstawą kasacji. Według bowiem art. 393¹⁵ kpc Sąd Najwyższy władny jest tak orzec tylko wówczas, gdy „uzna, że nie ma naruszeń istotnych przepisów postępowania, a zachodzi jedynie naruszenie prawa materialnego.” Warunek ten może być spełniony jedynie wówczas, gdy kasacja nie była oparta na drugiej z podstaw lub była wprawdzie oparta na obu podstawach, jednak druga z nich nie okazała się „usprawiedliwiona”.

Wniosek kasacyjny wprawdzie nie wiąże, gdyż – stosownie do art. 393¹¹ zd. pierwsze kpc – Sądu Najwyższego rozpoznaje „sprawę” w granicach kasacji. Te zaś wyznaczone są zakresem (granicami) zaskarżenia orzeczenia sądu drugiej instancji i podstawami kasacyjnymi. Jednak – jak się powszechnie

i jednolicie przyjmuje - wniosek ten powinien być zbieżny z „przytoczonymi” podstawami.

Sąd kasacyjny nie jest sądem faktu i – w istocie – zawsze „jest związany stanem faktycznym stanowiącym podstawę wydania zaskarżonego wyroku” (art. 393¹⁵ *in fine* kpc). Sąd Najwyższy miał sposobność wielokrotnie wyjaśniać w swoich orzeczeniach, że nie podlega kontroli w postępowaniu kasacyjnym prawidłowość oceny dowodów przez sąd pierwszej instancji. Tymczasem w kasacji wprowadzie formalnie do Sądów obu instancji odniesiono zarzut przywiązania nadmiernej wagi do odmowy ze strony pozwanego poddania się badaniom DNA, jednak skoncentrowano się na kwestionowaniu prawidłowości ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji. Świadczy o tym brak jakiegokolwiek nawiązania do ewentualnych obowiązków Sądu drugiej instancji. Niczym nie wykazano, iż nie jest trafna dokonana przez ten Sąd aprobata prawidłowości ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, ani nie wskazano na czym – poza negatywnym dla pozwanego wynikiem sprawy – polegać miałby wpływ tej, rzekomo naruszającej art. 233 § 1 i 2 kpc, oceny.

Jedynie więc ubocznie można stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażane jest już (choć jeszcze nie jednolicie) przekonanie, iż rozwój nauk biologicznych sprawił, że dowody z tej dziedziny przestają być jedynie dowodami o charakterze negatywnym. Mogą już bowiem służyć pozytywnym stwierdzeniom pochodzenia dziecka, a tym samym znaczenie tego środka dowodowego jest już nader istotne, a może stać się w tego rodzaju sprawach przeważające.